

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ
Պ Ա Տ Գ Ա Մ Ա Վ Ո Ր

«19» ապրիլի 2021թ.

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ
ՊԱՐՈՆ ԱՐԱՐԱՏ ՄԻՐԶՈՅԱՆԻՆ

Հարգելի՛ պարոն Միրզոյան,

Ղեկավարվելով ՀՀ Սահմանադրության 109-րդ և «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» սահմանադրական օրենքի 65-րդ եւ 67-րդ հոդվածներով՝ օրենսդրական նախաձեռնության կարգով Ձեզ եմ ներկայացնում «Տեղական հանրաքվեի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը:

Ազգային ժողովի աշխատակարգի 25-րդ կետի համաձայն՝ գրությանը կցվում են՝

- 1) օրենքի նախագիծը (հիմնական զեկուցող՝ Վահագն Հովակիմյան).
- 2) օրենքի նախագծի ընդունման հիմնավորումը.
- 3) գործող օրենքի փոփոխվող հոդվածների վերաբերյալ տեղեկանքը:

Խնդրում եմք օրենքի նախագիծը սահմանված կարգով դնել շրջանառության մեջ:

Հարգանքով՝

ՀՀ ԱԺ պատգամավոր

Վահագն Հովակիմյան

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՔՎԵԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Տեղական հանրաքվեի մասին» 2018 թվականի հունիսի 13-ի ՀՕ-347-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 7.1-ին հոդվածի.

- 1) 4-րդ մասում «երեք» թիվը փոխարինել «երկու» թվով,
- 2) 6-րդ մասում «հինգ» թիվը փոխարինել «երեք» թվով:

Հոդված 2. Օրենքի 9-րդ հոդվածի.

- 1) 2.1 մասում «հնգօրյա» բառը փոխարինել «եռօրյա» բառով,
- 2) 4-րդ մասի «եռօրյա» բառը փոխարինել «երկօրյա» բառով,
- 3) 17-րդ մասի 3-րդ կետում «30» թիվը փոխարինել «10» թվով:

Հոդված 3. Օրենքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «15 օրվա» բառերից հետո լրացնել «(սույն օրենքի 7.1-ին հոդվածով սահմանված դեպքում՝ 5 օրվա)» բառերով:

Հոդված 4. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՏԵՂԵԿԱԼՔ
ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՔՎԵԻ ՄԱՍԻՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ
ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հոդված 7.1. Համայնքների միավորման կամ բաժանման վերաբերյալ օրենսդրական նախաձեռնության դեպքում համայնքի բնակիչների կողմից հարցը տեղական հանրաքվեի դնելու կարգը

1. Համայնքների միավորման կամ բաժանման վերաբերյալ օրենսդրական նախաձեռնության դեպքում Կառավարության լիազոր պետական մարմինը պաշտոնապես ծանուցում է համապատասխան համայնքների ղեկավարներին:

2. Լիազոր պետական մարմնի ծանուցելուց հետո համայնքների ղեկավարները եռօրյա ժամկետում իրազեկում են համապատասխան համայնքների բնակիչներին համայնքի ավագանու նստավայրում, ինչպես նաև այն վայրերում, որոնք մատչելի են համայնքի յուրաքանչյուր մասի բնակչի համար (առնվազն մեկ տեղ յուրաքանչյուր հինգ հարյուր բնակչի համար), ծանուցումը փակցնելու և Հայաստանի Հանրապետության հրապարակային ծանուցումների պաշտոնական ինտերնետային կայքում հրապարակելու միջոցով:

3. Սույն օրենքի 9-րդ հոդվածով սահմանված կարգով գրանցված նախաձեռնող խումբը դիմում է համայնքի ղեկավարին՝ համայնքի բյուջեում տեղական հանրաքվե նախապատրաստելու և անցկացնելու համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների առկայության կամ օրենքով չարգելված այլ ֆինանսական միջոցներ ներգրավելու հնարավորության վերաբերյալ հարցմամբ:

4. Հարցումն ստանալուց հետո համայնքի ղեկավարը եթեք երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով և ուստիկանություն՝ համայնքում տեղական հանրաքվե նախապատրաստելու և անցկացնելու համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների չափի վերաբերյալ հարցմամբ:

5. Սույն հոդվածի 4-րդ մասում նշված մարմինները երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում համայնքի ղեկավարին տրամադրում են անհրաժեշտ տեղեկատվությունը:

6. Տեղեկատվությունն ստանալուց հետո համայնքի ղեկավարը եթեք երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում նախաձեռնող խմբի լիազոր ներկայացուցչին տրամադրում է տեղական հանրաքվե նախապատրաստելու և անցկացնելու համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների առկայության կամ դրանց բացակայության վերաբերյալ տեղեկանք:

7. Անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների առկայության վերաբերյալ տեղեկանք ստանալու դեպքում նախաձեռնող խմբի լիազոր ներկայացուցիչը նախաձեռնում է սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 1.1-ին մասով նախատեսված հարցի վերաբերյալ նախաձեռնությանը միանալու ստորագրահավաք:

8. Սույն հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված նախաձեռնությանը տվյալ համայնքում տեղական հանրաքվեին մասնակցելու իրավունք ունեցող անձանց առնվազն 20 տոկոսի միանալու դեպքում նախաձեռնող խմբի լիազոր ներկայացուցիչը դիմում է սույն օրենքի 9-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված համապատասխան ընտրական հանձնաժողով՝ ստորագրությունների վավերականությունը հաստատելու համար:

Հոդված 9. Ստորագրությունների հավաքումը

1. Տեղական հանրաքվե նախաձեռնելու նպատակով տեղական հանրաքվեին մասնակցելու իրավունք ունեցող առնվազն 5, իսկ Երևան, Գյումրի, Վանաձոր համայնքներում տեղական հանրաքվեին մասնակցելու իրավունք ունեցող առնվազն 25 անձ կարող է ձևավորել նախաձեռնող խումբ:

2. Նախաձեռնող խումբը գրանցման համար Երևան քաղաքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով, իսկ մնացած համայնքներում համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողով է ներկայացնում նախաձեռնող խմբի բոլոր անդամների ստորագրած՝ նախաձեռնող խումբ կազմավորելու և նախաձեռնող խմբի լիազոր ներկայացուցիչ նշանակելու վերաբերյալ որոշումը, որում առկա ստորագրությունները վավերացվում են նոտարական կարգով, իր անդամների անձը հաստատող փաստաթղթի պատճենները, տեղական հանրաքվեի դնելու համար առաջարկվող տեղական ինքնակառավարման մարմնի որոշման նախագիծը՝ էլեկտրոնային և թղթային տարբերակով, և նախաձեռնող խմբի էլեկտրոնային փոստի հասցեն, որը նախաձեռնող խմբի գրանցումից հետո հրապարակվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում: Նախաձեռնող խումբ կազմավորելու և նախաձեռնող խմբի լիազոր ներկայացուցիչ նշանակելու վերաբերյալ որոշման ձևը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

2.1 Սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 1.1-ին մասով սահմանված հարցի նախաձեռնության դեպքում նախաձեռնող խումբը գրանցման համար կարող է դիմել սույն օրենքի 7.1-ին հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված կարգով համայնքի ղեկավարի իրազեկելուց հետո՝ հեռօրյա եռօրյա ժամկետում:

3. Համապատասխան ընտրական հանձնաժողովը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում որոշում է ընդունում նախաձեռնող խումբը գրանցելու կամ նախաձեռնող խմբի գրանցումը մերժելու մասին, եթե պահպանված չեն սույն օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի, սույն հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի պահանջները, կամ ներկայացված հարցը, սույն օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն, չի կարող դրվել տեղական հանրաքվեի: Համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ է մտնում նիստում հրապարակվելու պահից և մինչև հաջորդ օրվա ավարտը տեղադրվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում:

4. Համապատասխան ընտրական հանձնաժողովը նախաձեռնող խումբը գրանցելու մասին որոշման Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում տեղադրվելուց հետո՝ հեռօրյա երկօրյա ժամկետում, նախաձեռնող խմբի անդամներին տրամադրում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած ձևի վկայական:

5. Գրանցումից հետո նախաձեռնող խումբն իրավունք է ստանում ձեռնարկելու տեղական հանրաքվե նշանակելու նախաձեռնությանը համայնքի բնակիչների միացումը՝ ստորագրություններ հավաքելու միջոցով:

6. Նախաձեռնող խմբի գրանցումը դադարեցվում է՝

1) նախաձեռնող խմբի որոշման հիման վրա նախաձեռնող խմբի լիազոր ներկայացուցիչի դիմումով:

2) սույն օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ժամկետում համապատասխան ընտրական հանձնաժողով չդիմելու դեպքում:

3) սույն օրենքի 10-րդ հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված ժամկետում տեղական հանրաքվեի դրվող հարցը համայնքի ղեկավարին չներկայացնելու մասին գրությամբ համապատասխան ընտրական հանձնաժողովին իրազեկելու դեպքում:

4) տեղական հանրաքվեի դրված հարցը օրենքին հակասելու վերաբերյալ համայնքի ղեկավարի որոշումն ուժի մեջ մտնելու, իսկ որոշումը բողոքարկելիս՝ այն ուժի մեջ թողնելու դեպքում:

5) տեղական հանրաքվեի դրված հարցի չընդունման դեպքում տեղական հանրաքվեի արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի որոշումն ուժի մեջ մտնելու, իսկ այդ որոշումը բողոքարկելիս՝ ուժի մեջ թողնելու դեպքում:

6) տեղական հանրաքվեի դրված հարցի ընդունման դեպքում:

7. Նախաձեռնող խմբի գրանցումը դադարեցնում է համապատասխան ընտրական հանձնաժողովը՝ սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված հիմքերն ի հայտ գալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

8. Ստորագրությունների հավաքումն իրականացվում է ստորագրությունների հավաքման ձևաթերթիկների միջոցով՝ տեղում ստորագրելու կամ էլեկտրոնային եղանակով:

9. Տեղում ստորագրելու դեպքում ձևաթերթիկում լրացվում են ստորագրողի անձնագրային տվյալները, ձևաթերթիկը ստորագրվում և հանձնվում է ստորագրությունների հավաքումն իրականացնող անձին, իսկ էլեկտրոնային եղանակի դեպքում ձևաթերթիկն ստորագրվում է էլեկտրոնային նույնականացման եղանակով:

10. Տեղում ստորագրությունների հավաքման համար օգտագործվող ձևաթերթիկներ նախաձեռնող խմբի անդամներին չեն տրամադրվում, դրանք ներբեռնում և տպագրում է նախաձեռնող խումբը:

11. Տեղում ստորագրությունների հավաքում կազմակերպվում է համապատասխան համայնքի՝

1) համայնքապետարանում.

2) բազմաբնակավայր համայնքներում՝ նաև համայնքի կազմում ընդգրկված բնակավայրի վարչական ղեկավարների նստավայրերում.

3) Երևան քաղաքում՝ վարչական շրջանների ղեկավարների նստավայրերում:

12. Տեղում ստորագրությունների հավաքումն իրականացնում է նախաձեռնող խմբի ներկայացուցիչը՝ համապատասխան հանրային ծառայողի պարտադիր մասնակցությամբ, ինչպես նաև իրականացնում են նոտարները՝ նոտարական գրասենյակներում: Տեղում ստորագրությունների հավաքման վայրը տրամադրում են մարմինների ղեկավարները նախաձեռնող խմբի գրավոր դիմելուց հետո՝ երեք օրվա ընթացքում:

13. Տեղում ստորագրությունների հավաքմանը կարելի է միանալ նոտարական կարգով տրված հայտարարությամբ, որի ձևը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

14. Տեղում ստորագրությունների հավաքմանը կարելի է միանալ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հայտնած հասցեով՝ էլեկտրոնային ստորագրության միջոցով:

15. Ստորագրել կարող են միայն ստորագրելու պահին տեղական հանրաքվեին մասնակցելու իրավունք ունեցող անձինք:

16. Ստորագրությունների հավաքմանը (նախաձեռնել, կազմակերպել, օժանդակել) կարող են ներգրավվել 16 տարին լրացած քաղաքացիները:

17. Նախաձեռնող խումբն ստորագրություններ հավաքելու գործընթացը կազմակերպում է գրանցվելուց հետո՝

1) 60 օրվա ընթացքում.

2) սույն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված դեպքում՝ 90 օրվա ընթացքում.

3) սույն օրենքի 7.1-ին հոդվածով սահմանված դեպքում՝ 30 10 օրվա ընթացքում:

18. Ստորագրությունների հավաքման ձևաթերթիկում ստորագրություններ կարող են հավաքվել միայն տվյալ համայնքի ամբողջ տարածքում՝ առանց որևէ համամասնության սահմանման:

19. Ստորագրությունների հավաքման կարգը սահմանվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտով: Ստորագրությունների հավաքման ձևաթերթիկների ձևերը սահմանում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

20. Ստորագրությունների հավաքման ձևաթերթիկների նմուշները ներբեռնման հնարավորությամբ տեղադրվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում:

Հոդված 10. Ստորագրությունների վավերականության հաստատումը

1. Օրենքով նախատեսված նվազագույն քանակի ստորագրություններ հավաքելու դեպքում, բայց ոչ ուշ, քան սույն օրենքի 9-րդ հոդվածի 17-րդ մասում նշված ժամկետի ավարտից հետո՝ 15-օրյա ժամկետում, նախաձեռնող խմբի լիազոր ներկայացուցիչը դիմում է համապատասխան ընտրական հանձնաժողով՝ ներկայացնելով ստորագրված ձևաթերթիկները: Նոտարական կարգով տրված ստորագրությունները կարող են ներկայացվել համապատասխան ընտրական հանձնաժողով դրանք տված անձանց կամ նախաձեռնող խմբի լիազոր ներկայացուցչի կողմից մինչև սույն մասով սահմանված ժամկետի ավարտը:

2. Համապատասխան ընտրական հանձնաժողովը նախաձեռնող խմբի լիազոր ներկայացուցչի դիմումը և ստորագրությունների հավաքման ձևաթերթիկներն ստանալուց հետո՝ 15 օրվա ընթացքում (սույն օրենքի 7.1-ին հոդվածով սահմանված դեպքում՝ 5 օրվա), իրականացնում է հավաքված ստորագրությունների վավերականության հաստատում:

3. Ստորագրությունների ստուգումից հետո սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ժամկետում համապատասխան ընտրական հանձնաժողովն ընդունում է ստորագրությունների վավերականությունը հաստատելու մասին որոշում, եթե առկա են օրենքով պահանջվող անհրաժեշտ քանակի վավեր ստորագրություններ, իսկ հակառակ դեպքում մերժում է ստորագրությունների վավերականության հաստատումը: Հավաքված ստորագրությունները համարվում են վավեր, եթե ձևաթերթիկում պահանջվող տվյալներն ամբողջական են և լրացված են պատշաճ ձևով: Եթե ձևաթերթիկում պահանջվող տվյալներն ամբողջական չեն կամ լրացված են ոչ պատշաճ ձևով, ապա ստորագրությունը հանվում է ներկայացված ստորագրությունների խմբաքանակից: Եթե անձի տվյալները կրկնվում են, ապա հաշվվում է տվյալ անձի միայն մեկ ստորագրությունը:

4. Համապատասխան ընտրական հանձնաժողովը ստորագրությունների վավերականությունը հաստատելու կամ հաստատումը մերժելու վերաբերյալ որոշումն ընդունելուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, ուղարկում է նախաձեռնության լիազոր ներկայացուցչին, եթե համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի նիստի ընթացքում նախաձեռնող խմբի լիազոր ներկայացուցիչը չի ստացել որոշումը, ինչպես նաև մինչև հաջորդ օրվա ավարտը տեղադրում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում:

5. Նախաձեռնության լիազոր ներկայացուցիչը ստորագրությունների վավերականությունը հաստատելու մասին համապատասխան ընտրական հանձնաժողովի որոշումն ստանալուց հետո՝ հնգօրյա ժամկետում, տեղական հանրաքվեի դրվող հարցը ներկայացնում է համայնքի ղեկավարին:

6. Ստորագրությունների վավերականության հաստատումը մերժելու մասին որոշումը նախաձեռնող խումբը կարող է բողոքարկել դատական կարգով:

7. Ստորագրությունների վավերականության հաստատումն իրականացվում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

**«Տեղական հանրաքվեի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին»
օրենքի նախագծի ընդունման անհրաժեշտության վերաբերյալ**

1. Ընթացիկ իրավիճակը և իրավական ակտերի ընդունման անհրաժեշտությունը

ՀՀ-ում վարչատարածքային բարեփոխումների շարունակականությունն ապահովելու նպատակով՝ ՀՀ կառավարության ծրագրում (ՀՀ կառավարության 2019 թվականի փետրվարի 8-ի №65-Ա), ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2019 թվականի մայիսի 16-ի №650-Լ որոշմամբ հաստատված գերակա խնդիրների և միջոցառումների ցանկում ընդգրկվել է «Վարչատարածքային բաժանման մասին օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը ՀՀ կառավարություն ներկայացնելը» միջոցառումը:

Վերոնշյալ որոշումների կիրարկումն ապահովելու նպատակով Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունը մշակել և շրջանառել է «Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին», «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքում լրացում և փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը: Նախագծերով առաջարկվում է իրականացնել համայնքների միավորման ծրագրեր Արագածոտնի, Արարատի, Արմավիրի, Կոտայքի, Լոռու, Շիրակի մարզերում: Միավորման ծրագրերում ներգրավված է լինելու թվով 186 համայնք, որոնց միավորման արդյունքում ձևավորվելու է թվով 11 համայնք: Այդ համայնքների գերակշռող մասի ՏԻՄ-երի լիազորությունները լրանում են 2021 թվականի սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին:

«Տեղական հանրաքվեի մասին» օրենքի 7.1-ին հոդվածի 1-ին մասի համաձայն. «Համայնքների միավորման կամ բաժանման վերաբերյալ օրենսդրական նախաձեռնության դեպքում Կառավարության լիազոր պետական մարմինը պաշտոնապես ծանուցում է համապատասխան համայնքների ղեկավարներին»: Ծանուցումը ստանալուց հետո՝ միավորվող համայնքներում օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում կարող են նախաձեռնվել տեղական հանրաքվեներ՝ համայնքների միավորման վերաբերյալ օրենսդրական նախաձեռնության հարցին կարծիք արտահայտելու առարկայով:

2. Առաջարկվող կարգավորման բնույթը

Նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ համայնքների իրազեկումը նախատեսվում է իրականացնել Աժ արտահերթ ընտրություններից հետո՝ ա.թ. հունիս ամսվա վերջին, իսկ «Տեղական հանրաքվեի մասին» օրենքով ներկայումս սահմանված ժամկետները (մոտ 200 օր)

խնդիրներ կառաջացնեն «Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» օրենքը 2021 թվականի աշնանը ԱԺ կողմից ընդունելու և շահառու համայնքներում ՏԻՄ-եր ձևավորելու տեսանկյունից՝ մշակվել է «Տեղական հանրաքվեի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը, որով առաջարկվում է կրճատել որոշ ընթացակարգային ժամկետներ:

3. Նախագծերի մշակման գործընթացում ներգրավված ինստիտուտները և անձինք:

Նախագիծը մշակվել է համատեղ՝ հեղինակի և ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության կողմից:

4. Ակնկալվող արդյունքը

Օրինագծի ընդունումն իրատեսական կդարձնի համայնքների միավորման հարցով հնարավոր տեղական հանրաքվեների անցկացումը մինչև հոկտեմբեր ամսվա վերջը, որից հետո՝ «Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» օրենքի ընդունումը և միավորվող համայնքների ՏԻՄ-երի ձևավորումը: